Yüksekö?retim Düzeyinde Ö?retmen Yak?nl?k Davran??lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yüksekö?retim Düzeyinde Ö?retmen Yak?nl?k Davran??lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33476

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yüksekö?retim Düzeyinde Ö?retmen Yak?nl?k Davran??lar? Ölçe?i, Aynur Kolburan-Geçer taraf?ndan 2002 y?l?nda doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Ölçek, yüksekö?retim kurumlar?ndaki ö?retim elemanlar?n?n ö?rencilerle kurdu?u ili?kiyi ve sergiledi?i yak?nl?k davran??lar?n? sistematik olarak ölçmeyi amaçlamaktad?r. Bu geli?tirme çal??mas?, ö?retmen yak?nl???n?n ö?rencilerin akademik ba?ar?lar?, tutumlar? ve güdülenme düzeyleri üzerindeki etkisini inceleyen kapsaml? bir ara?t?rman?n parças?d?r.

Ölçek, ö?rencilerin alg?lad??? yak?nl?k seviyesini 5'li Likert tipi bir derecelendirme format?nda de?erlendirmektedir. Yüksekö?retim düzeyi için son hali 48 maddeden olu?makta olup, tek bir alt boyutu ölçmektedir. Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l???n yüksek oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen yak?nl???, ö?retim eleman? davran??lar?, yüksekö?retim, psikometrik özellikler, faktör analizi, iç tutarl?l?k.

Yazarlar

Aynur Kolburan-Geçer

Amaç

Ölçe?in temel amac?, yüksekö?retim düzeyindeki ö?retim elemanlar?n?n ö?rencilere yönelik sergiledi?i yak?nl?k davran??lar?n?n derecesini ve niteli?ini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde belirlemektir. Bu davran??lar, ö?renme ortam?n?n kalitesini, s?n?f içi ileti?imi ve ö?renci-ö?retim eleman? aras?ndaki etkile?imin etkinli?ini yans?tan kritik pedagojik unsurlard?r.

Ayr?ca, bu araç, ö?retmen yak?nl??? de?i?keninin ö?rencilerin akademik ba?ar? düzeyleri, derse yönelik tutumlar? ve motivasyon seviyeleri üzerindeki potansiyel yorday?c? etkilerini incelemek isteyen ara?t?rmac?lara standart bir ölçüm arac? sunmak üzere tasarlanm??t?r.

Yap?

Ölçek, "Ö?retmen Yak?nl?k Davran??lar?" psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, ö?retim elemanlar?n?n ö?rencilere kar?? gösterdi?i destekleyici, anlay??l?, empatik ve ö?rencilerin ki?isel ya da akademik geli?imlerine duyarl? olan tüm davran?? setlerini kapsamaktad?r. Bu yak?nl?k kavram?, ö?renci merkezli e?itim felsefesi içerisinde kritik bir rol oynamaktad?r.

Ölçek, bu yap?y? tek bir boyut alt?nda toplam?? olup, ö?retim eleman?n?n ö?renciye kar??

ARABPSYCHOLOGY.COM

sergiledi?i genel yak?nl?k alg?s?n? de?erlendirmektedir. Maddeler, ö?retim eleman?n?n geri bildirim verme, ödevler hakk?nda görü? sorma veya derste ö?rencinin s?k?lma durumuna kar?? duyarl?l?k gibi somut davran??lar? içermektedir.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinde hem kapsam geçerlili?i hem de yap? geçerlili?i incelenmi?tir. Kapsam geçerlili?ini sa?lamak amac?yla, yakla??k 600 üniversite ö?rencisine ö?retmen yak?nl?k davran??lar?n?n neler oldu?u sorularak geni? çapl? bir ö?renci görü?ü al?nm??t?r. Al?nan cevaplardaki ifadeler taslak maddeler haline getirilmi? ve bu ifadelerin ö?retmen yak?nl?k davran??lar?n? temsil etme düzeyi konusunda uzman görü?lerine ba?vurulmu?tur.

Uzman görü?leri ve ö?renci girdileri ?????nda, yüksekö?retim düzeyi için nihai ölçek maddeleri belirlenmi?tir. Yap? geçerlili?i ise faktör analizi yöntemiyle test edilmi? ve ölçe?in tek bir yap?y? ölçtü?ü do?rulanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, iç tutarl?l?k katsay?s? hesaplanarak incelenmi?tir. Yüksekö?retim Düzeyinde Ö?retmen Yak?nl?k Davran??lar? Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k Alpha de?eri **0.95** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçe?in maddeleri aras?nda yüksek düzeyde bir homojenlik ve iç tutarl?l?k oldu?unu, dolay?s?yla ölçümün son derece güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerlili?ini incelemek üzere aç?mlay?c? faktör analizi uygulanm??t?r. Yüksekö?retim düzeyi için ölçek geli?tirme süreci 77 madde ile ba?lam??t?r. Yap?lan analizde, maddelerin ölçekte kalmas? için uygun faktör yükü de?eri 0.45 olarak kabul edilmi?, ancak yorumlanabilir s?n?r de?er olarak 0.30 faktör yükü de dikkate al?nm??t?r.

Analiz sonucunda, faktör yükü 0.30'un alt?nda kalan 29 madde ölçekten ç?kar?larak, nihai ölçek 48 maddeden olu?mu?tur. Bu 48 madde, beklenen tek bir faktör alt?nda toplanarak, ölçe?in tek boyutlu yap?s?n? istatistiksel olarak desteklemi?tir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: 48 madde, Tek alt boyutlu, 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1=Bana hiç uygun de?il - 5=Bana tamamen uygun)

Language Available: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Population Group: Yüksekö?retim Ö?rencileri

Age Group: Belirtilmemi? (Yüksekö?retim ça??)

Population Details: Kapsam geçerlili?i için yakla??k 600 ö?rencinin görü?leri al?nm??t?r.

Test Methodology: Kendi kendine uygulanan anket (Self-report questionnaire)

Anahtar Kelimeler

Ö?retim kalitesi, ö?renci-ö?retim eleman? ili?kisi, akademik ba?ar?, tutum, güdülenme, pedagojik yak?nl?k.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanmad?

Affiliation Email addresses: Sa?lanmad?

Correspondence Address: Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara (Tez Ba?lam?nda)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, **2002** y?l?nda tamamlanan bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m? için izin ve ücret bilgileri konusunda sorumlu yazar Aynur Kolburan-Geçer ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Tez bilgileri Yüksekö?retim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi'nde eri?ime aç?kt?r.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: yuksekogretim-duzeyinde-ogretmen-yakinlik-davranislari-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kolburan- Geçer, A. (2002). *Ö?retmen yak?nl???n?n ö?rencilerin ba?ar?lar?, tutumlar? ve güdülenme düzeyleri üzerindeki etkisi*. (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi. Tez kayd?na buradan ula??labilir: tez.yok.gov.tr

Yüksekö?retim Düzeyinde Ö?retmen Yak?nl?k Davran??lar? Ölçe?i

ARABPSYCHOLOGY.COM

Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek 48 maddeden ve tek alt boyuttan olu?maktad?r.

ÖRNEK MADDELER

Ö?retim elaman? ödevler,ödevlerin teslim tarihi ve tart??ma konular? ile ilgili ilgili bizlerin görü?lerini sorar.
Ö?retim elam?n? bizim derste s?k?ld???m?z? görmezlikten gelip derse devam eder
Ö?retim elaman? do?ru bir davran???m sonucunda takdir ve iltifat eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM